

29. duben 1945: Pamětníci náletu vyprávějí

Část 1: Vzpomíná Cyril Mikšíček

Panu Cyrilu Mikšíčkovi bylo na konci války 25 let. Narodil se v r. 1920 a ve svých 88 letech nejenže má své zážitky v živé paměti, ale umí o nich i velmi poutavě a zároveň věcně vyprávět.

„Snad bych měl začít situací před náletem. Bylo zde mnoho uprchlíků před východní frontou, kteří se tu zastavovali, na den, na noc však odjížděli jinam. My zdejší, kteří jsme měli koně, jsme museli Němcům sloužit příprěží. Jednalo se většinou o vozy s municí. Vezl jsem velký náklad a na radobyteckém kopci se ukázalo, že vůz nemůže brzdit. Tak jsem tenkrát utíkal se spřežením až k Báčavkám u Malčic, tak jsem vypřáhl a přestože mě nejdřív nechtěli pustit, nakonec jsem se vracel s potahem, tedy na koni přes pole. Tam mě sice zachytili (protože německé pochody byly hlídány ze všech stran), ale když zjistili, že od Nové Hospody jsou jim příprěže zajištěny, propustili mě.

Ráno onoho 29. dubna, když jsme jeli s mlékem do sběrný, už nalétávali hloubkaři. Město bylo plné Němců i Poláků, muničních vozů s voly i koňmi. K nám se dobýval německý důstojník, že je nutno ustát voly a koně. Otec navrhl úvaz do stodoly - dva páry koní a volů. Na rohu u Barešů vyli uvázání na volném dvoře, pak se to ukázalo jako osudné...

Kolem půl deváté začali naplno útočit hloubkaři - nejen těžkými kulomety, ale i zápalnými fosforovými destičkami, z nichž každá dokázala způsobit požár, nebo spálit kus země. Hloubkaři se otáčeli a vzápětí útočili z druhé strany.

Při prvním náletu byla matka v kostele, otec doma a já byl vyzván četníkem Kudrnou, abych se jel s ním na kole odívat na rozcestí u Čimelic, kde byl proveden nálet hloubkařů na německé vozidlo a pomohl mu zhodnotit situaci. Celou cestu jsme se chvílemi ukrývali v příkopu, protože útok hloubkařů neustával. V lese Borky, mezi Boudami a Čimelicemi, byli totiž němečtí vojáci se čtyřčaty (čtyřhlavňový těžký protiletadlový kulomet - pozn. red.). Letadla útočila na Čimelice, ale já dodnes vidím, jak jeden z hloubkařů - černoš s bílým úsměvem, nalétával na místo, kde jsem ležel, asi deset metrů od vozidla, střely doslova svištěly kolem, nakonec se mi podařilo ukrýt se v kanálové rouře... S četníkem Kudrnou jsme viděli množství postřílených koní a volů a doslova šli krví, až ke kapliče u Lišků (v Zářečí).

Mezitím u mirotického dvora, co je svatý Ján, střílela proti letadlům čtyřčata. Tak jsem se dal Zářečím k Lučkovickému mostu, potkával splašené koně a rozbité vozy, jak prchají na všechny strany. Dostal jsem se domů, matka přišla z kostele. Na střeše byly rozbité tašky, chtěli jsme je opravit. Jenže o půl dvanácté přiletěly těžké bombardéry. Ukryli jsme se do sklepa, ale otec mě ještě poslal do kůlničky pro lopaty a krumpáč, co kdyby nás to zasypalo? A už to kolem mě svištělo. První bomba dopadla na roh u dnešní radnice - u Zemanů - byli tam čtyři mrtví. Vedle nich u Kolmanů, byli dva zabiti. Pak padaly bomby různě kolem nás a jedna z nich, mezi starou školou a domkem Kafků, zabila mého kamaráda Karla. Další naproti domu č.p. 14 vedle tehdejší záložny, u Dudů, způsobila, že čtyřem ukrytým lidem tlak vzduchu roztrhl plíce. Zahynul s nimi i jistý Formánek, včelař, který byl v Miroticích jen náhodou. Jedna bomba dopadla doprostřed náměstí a zavalilo to Hovorkovy (ona byla sestra mého otce). Jejich mladá, moje sestřenice Marie se dala na útěk i s malým dítětem. Té se naštěstí nic nestalo a jejího muže, Vařenku, jsem pak vytáhl skoro v bezvědomí. Tam v průjezdu ležela spousta zabitých zvířat. Já se vrátil a vyvázal jejich zvířata, dva páry volů. Pak jsem uslyšel zoufalý mekot kozy. I tu jsem vyvázal a pak tam všechna ta narušená klenutí spadla.

Ta zvířata žila pak asi měsíc u nás... Také v Kostelní ulici byl těžký zásah, asi čtyři mrtví, a u Barešů byli lidé zavaleni ve sklepe vyprošťování pomocí provazů, asi deset nebo dvanáct lidí. Všichni zachráněni, jen zvířata zahynula, byla totiž vidět na tom dvoře...

Někdejší Alšovna na místě dnešní pošty, vyhořela při velkém zásahu náměstí.

Hořela fara, hořelo u Bártů, to ty zápalné destičky. Z Rybárny většina lidí utekla na Brabčulku. Já mezi tím byl pohotově s kýblem písku, kdyby začalo hořet i u nás. To se naštěstí nestalo. Celé to peklo trvalo do půl čtvrté odpoledne.

Po náletu se tu objevila jezdecká jednotka Maďarů. Ustájení měli ve Strážovicích. Tady bylo asi 140 kusů zabitých zvířat - koní, volů a bylo teplo. Zdechliny se rozkládaly. Ti Maďaři byli ozbrojeni odbojáři vedenými Schwarzenbergem (otcem dnešního ministra zahraničí). A pak odváželi mrtvá zvířata do rokliny ve Struhách, tam byl jakýsi hřbitov zvířat.

Co já vím, mrtvých z řad našinců bylo čtrnáct a my je pak odváželi ze zasažených míst na trakařích...

Jsou to vzpomínky, které nezmizí. Když po zásahu u Zemanů odlétl těžký balvan až k nám na dvůr a málem zabil otce, když k nám do sklepa vletěla střela, která prorazila 60 cm zeď a moji hlavu minula o metr, měli jsme štěstí v neštěstí, uzavírá své vyprávění Cyril Mikšíček.

Ta nábojnice je v jeho sklepe vražená do stěny dodnes. Ten balvan na dvoře také. Takové malé memento...